

Forskningsstrategi för Lärarutbildningsnämnden

Bakgrund och förutsättningar

Lärarutbildningsnämndens forskningsstrategi tar avstamp i riksdagsbeslutet om den förnyade lärarutbildningen där det betonas att de ekonomiska resurserna till den skol- och lärarutbildningsrelevanta forskningen ska öka och att kvalitén på forskningen ska höjas.¹

Vi står nu inför en ytterligare förnyelse av lärarutbildningen och det är oklart hur den kommer att se ut. Dock betonas i kommittédirektivet till *En ny lärarutbildning* att en viktig utgångspunkt i en ny lärarutbildning är att "forskningsanknytningen förstärks och att utbildningen ger förmåga att tillvarata relevanta forskningsresultat".² Utredaren får i uppdrag att "föreslå hur forskningsanknytningen av lärarutbildningen, dess koppling till såväl utbildningsvetenskap som till ämnesteorier och ämnesdidaktik, kan förbättras och hur antalet forskarutbildade lärare kan öka samt hur resultat av den praxisnära forskningen skall komma skolan till del".³

Den vetenskapliga utvecklingen av lärarutbildningen och ett etablerande av en vetenskaplig kultur är en utpräglad långsiktig process. Vid Högskolan i Gävle har en stabil grund lagts och under de närmaste åren ska den fördjupas och vidareutvecklas. Nya lärosäten som Högskolan i Gävle har begränsade resurser vilket dämpar hastigheten i utvecklingsprocessen. En viktig uppgift för lärarutbildningen är därför att arbeta för att öka de interna och externa anslagen så att processen kan gå framåt.

Lärarutbildningsnämndens forskningsstrategi

Lärarutbildningsnämndens forskningsstrategi innebär en vidareutveckling av samverkan med regionens skolor i forskningsfrågor och en fördjupning av kopplingen mellan grundutbildning och forskning. Vidare skall forskares meriteringsmöjligheter stödjas och högskolans odisputerade lärare och lärare i kommunens skolor beredas möjligheter till forskarutbildning.

Vidareutveckling av samverkan med regionens skolor

För Lärarutbildningen i Gävle är det goda samarbetet med regionens skolor centralt. Det mesta av den forskning som bedrivs har relevans för arbetet ute i skolorna.

Lärarutbildningsnämnden prioriterar forskningsprojekt i s.k. temagrupper. I dessa ingår forskare på högskolan, lärare ute i regionens skolor, studenter och doktorander.

Temagruppernas funktion är trefaldig; för det första stimulerar de till forskning på områden som skolorna anser vara relevanta. För det andra bidrar de till skolutveckling genom de aktiviteter som temagrupperna har och de skapar kanaler så att högskolans forskning når ut till skolorna. För det tredje stärker de kopplingen mellan grundutbildning och forskning genom att självständiga arbeten (examensarbeten) kan genomföras och avrapporteras inom temagrupperna..

Fördjupning av kopplingen mellan grundutbildning och forskning och stödjande av forskares kompetens och meriteringsmöjligheter

Den gemensamma bas som alla lärarutbildningar ska vila på är ämnesteorier, ämnesdidaktik och didaktik. Vid Högskolan i Gävle har en långtgående samverkansprocess startats för att upprätta en gemensam plattform som ska kännas relevant för flera forskningsdiscipliner, vetenskapstraditioner och kunskapssyner. Det arbetet är viktigt för grundutbildningen och för forskningen inom området. Studenterna i Gävle ska möta olika vetenskapstraditioner och

---

¹ *En förnyad lärarutbildning. Regeringens proposition 1999/2000:135.*

² *Kommittédirektiv En ny lärarutbildning Dir.2007:103, s. 14*

³ *Ibid, s. 1*

tillåtas genomföra examensarbeten utifrån de skilda traditionerna. Det ger goda förutsättningar för att vidareutveckla arbetet med att höja kvalitén på examensarbeten vid Högskolan i Gävle. Vår strävan är att forskningsanknytningen i lärarutbildningen på Högskolan i Gävle ska genomsyra hela utbildningen och inte reduceras till metodfrågor.

Att kvalitén på examensarbeten varit låg visar också undersökningar av examensarbeten som utförts på högskolan i Gävle och inom Penta Plus.⁴ Högskoleverket lyfter fram en orsak till den låga kvalitén på examensarbeten och den svaga forskningsanknytningen i utbildningen, nämligen den låga andelen forskarutbildade lärare.⁵ På Högskolan i Gävle har en målmedveten satsning gjorts för att förstärka forskningskompetensen inom lärarutbildningen, men fortfarande är det allt för många lärare som saknar forskarutbildning.

Lärarutbildningsnämnden strategi är därför att öka antalet disputerade lärare i lärarutbildningen genom att arbeta för inrättandet av fler forskar- och doktorandanställningar och att fler lärare knutna till lärarutbildningen utvecklar sin forskningskompetens. Det är också viktigt att lärare med doktorsexamina får möjlighet att docentmeritera sig. I samverkan med andra lärosäten har högskolan möjlighet att ge forskarkurser och det är angeläget att våra forskare aktivt kan delta i forskarskolor och andra samarbeten runt forskarutbildning. Högskolan bör också utveckla masterutbildningar som har relevans för lärarutbildningen och licentiatutbildningar som kan erbjudas regionens verksamma lärare inom ramen för lärarlyftet.

Forskningsmiljö

Begreppet forskningsmiljö är centralt för hur lärarutbildningsnämnden i Gävle ser på sina forskningsstrategier och har användas som ett begrepp för att beskriva forskningen inom området. En forskningsmiljö kan se ut på olika sätt, den kan innehålla ett eller flera närliggande forskarämnen, vara ett mångvetenskapligt forskningssamarbete eller en tematisk forskningsgrupp (se beskrivningen ovan). Gemensamt för forskningsmiljöerna är att de binder samman grund- och forskarutbildning, forskning och kommunsamarbete. I forskarmiljön finns ett tillräckligt antal handledarkompetenta forskare, doktorander, studenter och lärare från regionens skolor. I forskningsmiljön bör det finnas en levande seminarietradition där egna och andras forskningsarbeten presenteras och diskuteras.

Forskningsmiljön bör ha ett gott internationellt och nationellt kontaktnät. Nämndens strategi för att stimulera detta är att uppmuntra deltagande på internationella och nationella forskningskonferens och att utveckla projekten i samverkan med forskare inom och utanför landet.

----- beskrivning av våra forskningsmiljöer

- framför allt de projekt som fått VR-medel, FAS-medel eller andra externa medel samt de temagrupper som fått anslag från LuN

Strategi för den framtida forskningen

Lärarutbildningsnämndens strategi är:

1. Att på olika sätt verka för västenligt bättre förutsättningar
  - så att fler som är knutna till lärarutbildningen får möjlighet att disputeras

---

⁴ *Examensarbetet i lärarutbildningen vid lärosätena inom Penta Plusområdet – delrapport 1, 2007*, Christina Gustafsson och Monica Hallström, "Examensarbetet inom lärarutbildningen – en analys i relation till Högskolelagens mål, *Studies in Educational Policy and Educational Philosophy*, 2005:2. E-tidskrift: <http://upi.artisan.se>, Michael Gustavsson, "Reflektion och likriktning", i (red) Sharon Rider och Anders Jörnsten, *Reclaim the Science!*, Stockholm 2007

⁵ Högskoleverket, *Examensarbetet inom den nya lärarutbildningen*, HSV, rapport 2006: 47 R, Stockholm 2006

- så att disputerade får möjlighet att meritera sig för docentkompetens (post doc-anställningar)
  - för forskning och seminarieverksamhet genom att inrätta ett stabilt ämnesdidaktiskt forskningsforum, t.ex. en centrumbildning
2. Att fortsatt stödja och stimulera
- utveckling av varaktiga forskningsmiljöer baserade på temaorganisation
  - att lärare knutna till lärarutbildningen söker externa forsknings- och utvecklingsmedel
  - att antalet publikationer i Lärarutbildningsnämndens skriftserie ökar
  - att lärarutbildare aktivt deltar i nationella och internationella konferenser och Forskningssamarbeten
3. Att ta initiativ och aktivt medverka till
- att lärarutbildare deltar i forskarskolor och andra former av forskarutbildning
  - att ansökningar om masterutbildningar får relevans för lärarutbildningsområdet
  - att master- och doktorandanställningar kan samordnas med externa intressenter, t.ex. kommuner